

Pozdravna reč Nataše Kandić na promociji kampanje u Beogradu, 1. juna 2010. godine

Hvala vam što ste danas sa nama. Verujem da ste ovde jer podržavate nasu Inicijativu za osnivanje regionale komisije za utvrđivanje činjenica o svim žrtvama ili barem želite da o njoj više saznate. Pozdravljam strane goste, diplomate i dopisnike, domaće novinare, članove/ice Koalicije za REKOM, prijatelje, sve vas.

Članica sam Koordinacionog veća Koalicije za REKOM, tela izabranog na Skupštini članova/ica koji su se pristupili Koaliciji. To telo sastoji se od 13 članova i odlučuje većinom glasova. Odgovara Skupštini Koalicije. Izgleda jednostavno. Međutim, efikasnost često biva žrtvovana restriktivnim zahtevima tog vrlo otvorenog i demokratskog modela funkcionisanja. Međutim, neki drugi model bio bi suprotan programu i cilju naše Koalicije. Mislimo da ovakva Koalicija može da radi samo na taj način.

Danas ste svedoci da je moguće da se i u takvom modelu sprovede zajednička i prilično složena odluka. Naime, iste ovakve promocije upravo sada, počev od pet do dvanaest, odvijaju se i u Banja Luci, Podgorici, Prištini, Sarajevu i Zagrebu. Naša medijska kampanja jednovremeno počinje širom regiona. Sredstva i materijal kampanje, poruka koju prenosimo, mediji u kojima se javljamo – jednaki su. Različiti su samo jezici i pisma. U to ćete da se uverite za koji trenutak kad vam prikažemo naše televizijske spotove ili ako pogledate sadržaj fascikli koje smo vam dali.

Namera nam je da tom jednovremenošću kampanje i jednakošću u svakom pogledu ukažemo na istovetnost problema sa kojim se suočava stanovništvo i javnost čitavog regiona, na zajednički interes da se taj problem razreši. Hoćemo da znamo i verujemo da svi hoće da znaju. Imaju pravo na to.

Ovo izgleda kao uspeh, jer se od rata ništa slično nije događalo, a osvedočili smo se da to gotovo svi žele i traže. Na uspeh liči i 96 konsultacija koje smo organizovali do sada. I to što Koalicija raste iz dana u dan može da se smatra uspehom.

Mnoge prepreke su savladane, ali sa nekima se i dalje suočavamo i znamo da nas prepreke čekaju i u budućnosti. Mi samo hoćemo da se utvrde činjenice, utvrđujući i imenujući sve zlo koje sprečava da se dobro sagleda. Hoćemo potpunu istinu, sve činjenice. Samo tako je moguće jasno razlikovanje i imenovanje dobra i zla. Samo utvrđivanjem zločina, žrtava i počinitelaca.

Teškoće na koje nailazimo sasvim su različite od onih sa kojima su se suočavali borci za ljudska prava tokom rata. Rizika je, na primer, manje i druge su prirode. Ali ako i dalje ljudi iz jednog dela regiona ne mogu nikako sa svojim dokumentima da predju neke od granica, ako štampani materijal humanitarnog karaktera biva zadržan pri pokušaju unošenja u neke države, ako ima slučajeva da ljude koji predju granicu uz valjanu dozvolu države u koju ulaze ne primaju u hotel jer tu ne priznaju njihova lična dokumenta, ako su neke registracije vozila nepoželjne, čak nedozvoljene u pojedinim delovima regiona – teškoće su očigledne.

Posebnu vrstu teškoća predstavljaju napadi i osporavanja. Naravno da niko nije pošten toga, napadi uvek idu uz slobodu govora i prirodno je da ih ima. Međutim, nas osporavaju i pojedina

politička tela, ne partije nego službe. Takodje, nekim organizacijama za ljudska prava, udruženjima i glasilima mi mnogo smetamo. Nećemo da nagadjamo ali mislimo da nije teško pogoditi kome i zasto smeta utvrđivanje i iznošenje činjenica postupkom jedinstvenim za čitav region. Razmislite, molim vas.

Ima i primedbi političke prirode. Neki krugovi, organizacije i pojedini lideri organizacija za ljudska prava zalažu se za osnivanje nacionalnih komisija i u njima vide veliki potencijal političkog i moralnog preobražaja svojih ili tuđih društava. Opet ne shvatamo kako utvrđivanje činjenica na jedinstven način u čitavom regionu može da bude od štete dolaženju do istine, razvijanju demokratije ili moralnim preobražajima. Shvatamo da naš regionalni napor može ponekad da otupljuje oštricu neke od strana u lokalnim političkim sporovima, ali nadamo se da to nije razlog ove vrste osporavanja inicijative.

Mnogi nam prilaze. 50 organizacija pristupilo je Koaliciji tokom poslednjih mesec dana. Neki odlaze. Pet organizacija napustile su Koaliciju u poslednja tri meseca. Žalimo što su nas napustili, ne slažemo se sa njihovim razlozima, naša vrata im ostaju otvorena. No, takva napuštanja ne utiču na Koaliciju, jer ona ne počiva na čvrstom frontu, istim stavovima o prošlosti ili o ljudskim pravima, ili na sveobuhvatnom članstvu. Imamo jedan zajednički interes: da se utvrde i objave činjenice o svim žrtvama, ratnim zločinima i odgovornima. Cilj Koalicije je da mobiliše javnost i što više uticajnih faktora u regionu da privole svoje vlade da zajednički osnuju REKOM, a ne da pobeđe na nekim izborima ili da demonstriraju jednoulje. Vaš potpis, međjutim, je važan. Svesni smo da ste vi sila koja će pobediti, ne nevladine organizacije. One su samo sredstvo koje će da podstakne proces i da pripremi tu zajedničku pobeđu.

Hvala vam što ste strpljivo sašlusali i ovu manje hvalisavu priču o REKOMU. Treba da znate sve. Hvala vam.